

Hemtjänstindex 2023 – Metodbeskrivning

Hemtjänstindex ger utifrån seniorernas perspektiv en helhetsbild av hur bra en kommun är på att leverera hemtjänst. Indexet väger samman alla relevanta offentliga mätningar och all relevant fakta och statistik, och gör det enkelt för kommunen att se vad som behöver göras för att höja kvaliteten.

Inledning

2022 var första året som Hemtjänstindex presenterades. Sedan dess har några förändringar skett som har påverkat beräkningen av 2023 års index. 2023 har fler kommuner svarat på Socialstyrelsens olika enkäter jämfört med 2022. Socialstyrelsen har gjort justeringar i fyra av de 70 indikatorer som Hemtjänstindex använder. Dessutom har erfarenheter från 2022 gjort att beräkningsmetoden har kunnat förfinas, bland annat för att minimera felmarginaler. Därmed är det inte relevant att jämföra indexvärdena på kommunnivå med dem som redovisades året innan. I denna metodbeskrivning beskriver vi datainsamling, mätmodell och databearbetning för Hemtjänstindex 2023.

Metodbeskrivning

Utvärdering av beräkningsmetod 2022

Efter en utvärdering av beräkningsmetoden (Rasch-analys) som användes 2022 konstaterades att metoden medförde en hög mätosäkerhet för ett fåtal kvalitetsområden, framförallt där de ingående indikatorerna hade skalan ja/nej eller 0,1,2. För beräkningar av Hemtjänstindex 2023 används därför en justerad beräkningsmetod (Weighted Sum Model), som inte skapar dessa mätosäkerheter. De felmarginaler vi har 2023 är de felmarginaler som finns för de olika indikatorer vi hämtar från Socialstyrelsens undersökningar.

På grund har bytet av beräkningsmetod kan inte kommunindex-värden jämföras med 2022. Placeringar på rankinglistan kan däremot jämföras med 2022.

Datainsamling och svarsfrekvenser

Under 2023 har svarsfrekvensen ökat för samtliga fyra av Socialstyrelsens enkäter. Det är även fler kommuner som har data för personalkontinuitet och aktivt deltagande i Senior Alert. Detta leder till att kommuner som saknar data under 2023 påverkas tydligt negativt placeringsmässigt på rankinglistan.

Datakälla	Antal kommuner med data i Hemtjänstindex 2023	Andel deltagande 2023	Antal kommuner med data i Hemtjänstindex 2022	Ökning jämfört med 2022 (antal)
Kommunernas webbplatser	290	100.0%	290	
Socialstyrelsen Enhetsundersökningen	277	95.5%	267	10
Socialstyrelsen Nationella brukarundersökningen	288	99.3%	287	1
Socialstyrelsen Kommunenkät	281	96.9%	262	19
Socialstyrelsen E-hälsokenät	290	100.0%	288	2
Personalkontinuitet (KOLADA)*	241	83.1%	226	15
Kvalitetsregister Senior Alert*	179	61.7%	154	25

* Om data för 2023 saknas används data för 2022

- Kommunernas webbplatser kontrollerades under augusti/september 2023
- Socialstyrelsens undersökningar avser 2023 års undersökningar

- Brytpunkt för att hämtning av data för personalkontinuitet i KOLADA var 30 oktober 2023. Om inte data fanns för personalkontinuitet under 2023, men för 2022, används data för 2022 i beräkningarna.
- Data för Senior Alert. Kommunen anses använda Senior Alert om minst en användning av kvalitetsregistret är registrerat under 2022/2023. Data hämtade under september 2023.

Mätmodell

Mätmodellen för 2023 är enbart anpassad efter de justeringar som Socialstyrelsen har gjort i olika enkäter, i övrigt är [mätmodellen](#) intakt. De justeringar som Socialstyrelsen har gjort, som påverkar Hemtjänstindex, är följande:

- Tre frågor som berör biståndshandläggningen har ändrats (2022 berörde frågorna kommunernas användning av IBIC, 2023 handlar frågorna om individbaserad systematisk uppföljning)
- 1 fråga är borttagen jämfört med 2022 (Andel personer med en namngiven kontaktman/kontaktperson)
- Socialstyrelsen enkät rörande e-hälsa har delvis justerade svarsalternativ, gällande vad som avses med att en välfärdsteknisk lösning är införd, i pilotverksamhet eller inte förekommer alls.

Av dessa tre justeringar är det främst de tre ändrade frågorna kring biståndshandläggningen som har en viss påverkan på resultatet. Dock gäller justeringen för alla kommuner.

Beräkningsmetod och databearbetningar

Alla beräkningar av Hemtjänstindex 2023 har utförts av Statisticon i Uppsala.

<https://www.statisticon.se/>

De specifika justeringar som skett i årets beräkningar är följande:

- Ett fåtal mindre kommuner saknar vissa data i Nationella brukarundersökningen på grund av Socialstyrelsens gräns för att redovisa data vid få svar. I dessa fåtal fall har genomsnittliga värden imputerats
- När data saknas och Socialstyrelsen skriver "Publiceras ej" har värdet satts till 0
- När en kommun saknar data men inte kan påverka detta, har genomsnittliga värden imputerats (gäller t ex enstaka indikator för kommuner som ej har ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende)

Resultatgrupper

För att tydliggöra hur en kommuns resultat i Hemtjänstindex 2023 kan tolkas är kommunerna indelade i 5 olika resultatgrupper. Högt resultat, över medel, nära medel, under medel och lågt resultat. Denna indelning tar även hänsyn till den mätosäkerhet som finns inom Socialstyrelsens Nationella brukarundersökning.

Resultatgrupper – Hemtjänstindex 2023

För att tydliggöra hur en kommuns resultat i Hemtjänstindex 2023 kan tolkas är kommunerna indelade i 5 olika resultatgrupper. Högt resultat, över medel, nära medel, under medel och lågt resultat. Denna indelning tar även hänsyn till den mätosäkerhet som finns inom Socialstyrelsens Nationella brukarundersökning.

Genomsnitt Hemtjänstindex 2023: 66,4

Resultatgrupper för kommunernas sammanlagda Hemtjänstindex, 2023:

Högt resultat:	Intervall 75,4 och uppåt	(25 kommuner)
Över medel:	Intervall 69,4 – 75,4	(85 kommuner)
Nära medel:	Intervall 63,4 – 69,4	(86 kommuner)
Under medel:	Intervall 57,4 – 63,4	(68 kommuner)
Lågt resultat:	Intervall 0 – 57,4	(26 kommuner)

Påverkan på olika index när data saknas

Nedan presenteras schematiskt hur kommunernas hemtjänstindex och delindex påverkas när viss data saknas:

Typ av data som saknas	Påverkan
Data saknas från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning	Detta påverkar kommunens delindex och totala index negativt i betydande grad.
Data saknas från Socialstyrelsens enhetsundersökning	Detta påverkar kommunens delindex 4 (Stöd/Utveckling) negativt. Det påverkar även det totala indexet negativt.
Data saknas från Socialstyrelsens kommunenkät äldreomsorg	Detta påverkar kommunens delindex 2 (Biståndshandläggning) och delindex 4 (Stöd/Utveckling) negativt. Det påverkar även till viss del det totala indexet negativt.
Data saknas från mätning av Personalkontinuitet	Detta påverkar kommunens delindex 3 (utförande) negativt. Det påverkar även det totala indexet negativt.
Data saknas – kommunen deltar inte aktivt i Senior Alert	Detta påverkar kommunens delindex 4 (Stöd/Utveckling) negativt till viss del. Det påverkar även det totala indexet negativt till en mindre del.
Enstaka indikatorer saknas	Det saknas enstaka data från någon datakälla. Detta har till en mindre del påverkat kommunens delindex och totala index negativt.